

Η ΓΛΥΠΤΡΙΑ ΦΡΟΣΩ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ

Τὸ «ἀτελιὲ» τῆς γνωστότατης μο-
ναχικῆς μας γλυπτρίας ζῶαν, δεσποινί-
δος Φρόσας Εὐθυμιάδου εἶναι ἕνας κό-
σμος ὁλόκληρος ἀπὸ δημιουργίες χαρι-
τωμένων ἀντιπροσώπων τοῦ ζωικοῦ βα-
σιλείου.

Ἡ συμπαθὴς καλλιτέχνης παρουσιάζει
σὲ «τέρρα — κότα», πού ἐνθυμίζει
τὴν ἀρχαία κεραμικὴ τέχνη καὶ τὶς Τα-
νογραφεῖς κοῦκλες, ὀλοζῶντανα θελκεῖ
καὶ τετραπόδα τοῦ λόγου, κατοικίδια,
ἐξωτικά θαλάσσια ζῶα, γοργόνες, γλά-
ρους καὶ ἄλλα πουλιά. Ἐδῶ ἕνα μι-
κρὸ κατσιακάκι ἔτοιμο νὰ ἀρχίσῃ τὰ
τρελλὰ πηδήματά του, περὶ πέρα ὃ
γαϊδουράκος Κύρ Μέντιος — ἡ πρῶτα
ποιοῦσα τῆς ὑπομονῆς — εὐθυσμένος
σὲ ἀπέραντη μακαριότητα καὶ στὴ γὰ-
νιά δυὸ ζαρκαδάκια τοῦ ἀγρίου λόγ-
γου σὲ ἀνάπαυσι, ἕνα... ὀρεκτικώ-
τατος γιὰ τὴν ἐποχὴ μοσχάρακι τοῦ γά-
λακτος καὶ κάποιο νεαρὸ ἀλογάκι ἀτί-
θασσο, πού νομίζει κανεὶς ὅτι ἐτοιμάζε-
ται νὰ ἀρχίσῃ «σάλτους» πρὸς ὅλες τὶς
κατευθύνσεις, σὲ τρόπο πού νὰ μὴν ἀ-
φήσῃ γερὸ τίποτα στὸ χαριτωμένο ἔργον
στῆρι τῆς δημιουργοῦ τοῦ.

Ἄλλὰ πρὶν ἐξετάσωμε τὸ ἐνδιαφέ-
ρον ἔργον τῆς νεαρᾶς γλυπτρίας, ὅς
κάνομε ἕνα μικρὸ «ρεπορτάζ» γύρω ἀ-
πὸ τὴν καλλιτεχνικὴ τῆς ζωῆ: Ἡ δε-
σποινὶς Φρόσω Εὐθυμιάδου κατάγεται ἀ-
πὸ τὴν Κωνσταντινούπολι. Ἀπὸ μικροῦ
παῖδι εἶχε μεγάλη ἀγάπη γιὰ τὴν τέ-
χνη. Ἰδιαιτέρα ὅμως ἀγαποῦσε πολὺ
τὴ γλυπτικὴ. Τὸ 1932 μὲ πρόγραμμα
νὰ σπουδᾷσῃ κεραμικὴ, γλυπτικὴ καὶ
κεραμοπλαστικὴ πῆγε στὴ Βιέννη, ὃ
που ἐπὶ τέσσαρα χρόνια παρακολούθη-
σε εἰδικὰ μαθήματα σὲ μιὰ ἀνωτάτη
σχολὴ τῆς Βιέννης. Ἐκεῖ πολὺ σύντο-
μα διακρίθηκε. Στὶς διπλωματικὰς ἐξε-
τάσεις ἐτύχε τιμητικῆς διακρίσεως μὲ
τὸ ἀνάγλυφο ἔργον τῆς: «Ἡ Παναγία
μὲ τὸ θεῖο θρέφος», πού ἀργότερα το-
ποθετήθηκε σὲ μιὰ ἑστυλ τοῦ ἐξοχικοῦ
προσωτείου τῆς Βιέννης «Βίνερβαλντ».
Μετὰ τὶς διπλωματικὰς τῆς ἐξετάσεις ἡ
καλλιτέχνης ἐγκαταστάθηκε στὴν Ἀθή-
νη καὶ ἱδρύσει εἰδικὸ ἐργαστήριον «τέρ-
ρα — κότα», μὲ δυὸ φούρνους, χημικὸ
τμήμα διὰ ἐπιχρῶματα μὲ γυαλί
τροχῶδες διὰ τὴν φιλοτέχνησι ἀγγείων
καὶ ἄλλα ἀπαραίτητα διὰ τὴν κατε-
σκευὴν πιάτων καὶ ἄλλων διακοσμητικῶν
κοιμφοτεχνιμάτων. Στὸ «ἀτελιὲ» τῆς ἡ
καλλιτέχνης ἐργάστηκε ἀκούραστα καὶ
πολὺ σύντομα ἐσημείωσε ἀξιολογήσει
ἀπιτυχία στὴν «τέρρα — κότα», ὅπου ἔ-
πέτελεσε πραγματικούς ἀθλους διὰ τὴν
λεπτὴν γυναικείαν ἰδιοσυγκρασίαν τῆς.
Τὸ μέγα ἔργον τῆς, πού καὶ ἕνας
ἀνδρᾶς δυσκολεῖται νὰ τὰ μετακινήσῃ,
ἡ καλλιτέχνης τὰ τοποθετεῖ — θγαλμὲ
νὰ σπῶ ἕνα καὶ μόνον καλοῦπι — τελείως
μόνη τῆς εἰς τὸν εἰδικὸ φούρνον). Ἀπει-
ρα ἔργα τῆς δεσποινίδος Εὐθυμιάδου ἔ-
χουν ἐκτεθῆ εἰς ὅλες τὰς μεγάλας ἐκ-
θέσεις τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Βιέννης καὶ
τῆς Μέας Ὑόρκης, πλείστοι δὲ ὀργανι-
σμοὶ καὶ ὑπουργεῖα κοσμοῦνται ἀπὸ
τὶς δημιουργίες τῆς.

Ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς καλλιτέχνης,
πὺ εὐρίσκονται σήμερον στὸ «ἀτελιὲ»
τῆς σημειώομεν τὸ κατσιακάκι σὲ «τέρ-
ρα — κότα» ἕνα ἄλλο χαριτωμένο κατσι-
κάκι σὲ «γκλασὺρ» τὸ γαϊδουράκι εἰς
τὸ φυσικὸ τοῦ μέγεθος — ἡ μικρογρα-
φία τοῦ χάνει πολὺ σὲ χάρι — τὸ δὲ
μαλάκι σὲ ἀνάπαυσι καὶ τὸ νεαρὸ ἀλο-
γάκι.

Ἀπὸ τὰ διακοσμητικὰ σημειώομεν
τὸ ἀλογάκι τῆς θάλασσης, τὸν ταῦρο,
τὶς γοργόνες διὰ τεχνητὰς λῆμνες, ἕνα
ἀνάγλυφο πετεινοῦ καὶ τοὺς γλάρους πᾶ-
νω ἀπ' τὴ θάλασσα.

Ἐξαιρετικὰ τὰ ἀγγεῖα καὶ οἱ στᾶ-
μνες, πὺ εἶναι ἐμπνευσμέναι ἀπὸ προῖ-
στορικὰς, μυθικὰς καὶ ἀρχαϊκὰς φῶ-
μες, χωρὶς νὰ εἶναι ὅμως καὶ ἀπομιμή-
σεις.

Χαριτωμένα τὰ διακοσμητικὰ μικρο-
κοιμφοτεχνήματα, τὰ ἐκτελεσμένα μὲ
τὸν τροχὸ, ὅπως «Οἱ πελεκάνοι», «Τὸ
περιστέρι», «Ὁ πετεινὸς» καὶ «Οἱ μου-
σικοὶ».

Ἄλλὰ καὶ στὴ γλυπτικὴν πορτραῖτων
καὶ γυμνῶν ἡ δεσποινὶς Εὐθυμιάδου δὲν
ὕστερεῖ καθόλου.

Τὰ ἔργα τῆς «Ἡ μητρότης», «Τὸ Ἴα-
πωναζάκι» «Ἕυμνὸ», «Τὸ ξεκούρασμα»
«Οἱ χορευταίτες», «Τὸ πορτραῖτο τῆς Α. Ρ.
», «Ὁ Μυριόβλητος» καὶ «Ὁ Καζαν-
τζάκης» δείχνουν μιὰ καλλιτεχνίδα,
πὺ εἶχε μὴν βαθεῖα στὸ νόημα τῆς
πλαστικῆς τέχνης.

Στὸ πορτραῖτο τῆς κυρίας Α. Ρ. ἡ
Εὐθυμιάδου ἔχει ξεπεράσει τὸν ἑαυτοῦ
τῆς. Τὸ κεφάλι αὐτὸ εἶναι ἕνα θαυμά-
σιο ρεαλιστικὸ ἔργον, πὺ ἐκφράζει
καὶ τὸν ἑσωτερικὸν κόσμον τοῦ
μοντέλλου. Ἡ καλλιτέχνης κατάρθωσε
τὴ μελέτην βαθεῖα τὴ μορφή τοῦ μον-
τέλλου τῆς καὶ νὰ τοῦ δώσῃ κάτω ἀπ'
ἐκτεθειμένη ἐπιφάνεια — πὺ συνή-
θως εἶναι στὸν κόσμον — μιὰ νότα
πρὸς ἰσοστάσιαν. Στὸ ἔργον τῆς

ΕΘΝΟΣ, 29/12/1946

Ἐπὶ αὐτὸ ἡ Εὐθυμιάδου δίνει μιὰ
πολὺ δυνατὴ ψυχογραφία τοῦ μον-
τέλλου, πράγμα πὺ ἐπιτυχάνουν
μόνον οἱ μεγάλοι «δάσκαλοι» τῆς γλυ-
πτικῆς. Τὸ πορτραῖτο τῆς κυρίας Α. Ρ.
εἶναι ἀναμφισβήτητον ἕνα ἔργον, πὺ θὰ
τὸ ἐξήλευαν πολλοὶ δόκιμοι καὶ ὀνομα-
στοὶ γλύπτες.

Μὲ δυὸ λόγια ἡ δεσποινὶς Εὐθυμιάδου
εἶναι μιὰ Ἑλληνὶς καλλιτέχνης, πὺ ἡ
ἐργασία τῆς ἔχει χάρι, ζωντάνια,
πλουσιώτατον αἶσθημα καὶ ἀνεξάντλητα
ἀπλὰ στοιχεῖα ἐκφράσεως, πὺ τὴν φέρ-
νουν στὴν πρώτη γραμμὴ τῶν καλυτέ-
ρων καλλιτεχνῶν μας.

Ὁ μέγας Γάλλος γλύπτης Μπουον
τέλ ἔλεγε στὶς μαθητῆς του τῆς
γλυπτικῆς: «Γιὰ νὰ γίνῃς ἕνας ἀληθι-
νὸς καλλιτέχνης πρέπει νὰ παλαίψῃς.
Γι' αὐτὸ νομίζω πὺς θὰ εἶστε πάντα
νικημέναι, ἰδίως στὴ γλυπτικὴ πὺ
χρειάζεται μιὰ ὀριζομένη φυσικὴ δύ-
ναμις, γιὰ τὴν ὁποία δὲν εἶσθε πιστεύω
ἱκανές». Ἄν ὁ Μπουοντέλ εἶχε μᾶλλον
τρεῖς τὴ δεσποινίδα Εὐθυμιάδου ἀσφαλῶς
θὰ ἄλλαζε γνώμη. Ἡ δυναμικὴ αὐτὴ
καλλιτέχνης κατάρθωσε γὰ παλαίψῃ με-
τὴ γλυπτικὴ, παρὰ τὴ φυσικὴ ἀδυναμία
τοῦ φύλου τῆς, καὶ νὰ τὴν νικήσῃ.

Ο ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ